

13
 № 12/1958.

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande № 12/1958
 med anledning av landskapsstyrelsens framställning
 till Ålands landsting med förslag till landskaps-
 lag om jorddispositions lån. (31/1958)

Sedan landstinget över ovannämnda framställning inbegärt lag- och ekonomiutskottets utlåtande, har utskottet behandlat ärendet. Beträffande först lagens rubrik har utskottet icke ansett skäl föreligga att frångå den tidigare vedertagna formen 'landskapslag om ..... i landskapet Åland'. I övrigt har utskottet främst infört vissa stilistiska ändringar i lagtexten, vilka närmare framgå av nedanstående kommentarer. Av tillägg och ändringar av saklig betydelse må här dock nämnas införandet av en andra punkt i lagförslagets 4 §, vilket tillägg ansetts behövt, sedan utskottet erfarit, att lagutskottet i förslaget till jorddispositions lagen infört begreppet 'samfällt betesområde'. 4 § finge således i sak samma lydelse som motsvarande stadgande i rikets lag. Förslagets 8 § 3 mom. har utskottet ansett tarva en ändring, när man dels kan ifrågasätta landskapsstyrelsens kompetens dels landstingets vilja att delegera sina lagstiftningsbefogenheter i föreslaget avseende.

De övriga ändringarna äro följande:

1. 1 § 2 mom. "må lån icke beviljas", föreslås lyda: 'kan i 1 mom. nämnda lån icke beviljas',
2. 1 § 3 mom. Upprepningen av ordet landskapslag är omotiverad, när något missförstånd icke kan uppstå.
3. 4 § har omredigerats och såsom tidigare framhållits har en andra punkt införts.
4. 5 §. Ingen ändring. Dock vill utskottet såsom en förklaring framhålla att med "besittningsavtal" bör närmast förstås ett föravtal angående framtida överlåtelse av lägenhet eller område samt att ifrågasvarande lån sedan vid själva överlåtelsen får läggas till priset för lägenheten eller området.
5. 6 §, Stilistiska ändringar. "ensam" utbytt mot 'allena' och "givas" mot 'tilldelas'.
6. 7 § 4 mom. "Lägenhetsarealen" utbytt mot 'golvytan'. "bostadsodlingslägenhet" bör skrivas utan bindestreck.
7. 8 § mom. 1. "den vissa delen" och "vissa delar", torde utbytas mot 'andelen' och 'andel', när här viss kvotdel är avsedd.
8. 8 § 2 mom. Smärre stilistiska ändringar,

9. 8 § 3 mom. På grunder, som tidigare anförts har utskottet givit stadgandet en annan innebörd än den av landskapsstyrelsen föreslagna.

10. 10 § ".... åsamkad förlust skola ersättas landskapet' bör förtydligas och föreslås heta '... åsamkad förlust skola av kommunen ersättas landskapet'.

11. 11 §. Begreppet kolonisationskassa föreslås utgå. Detsamma kan sedermera av landskapsstyrelsen, såvitt det anses behövt, med stöd av bestämmelsen i lagförslagets 24 § införas.

12. 3 kapitlets rubrik föreslås lyda: 'Om återbetalning och in- drivning av lån'.

13. 14 § "planerade ändamålet" föreslås lyda 'avsedda ändamålet'.

14, 15, 16, 18 och 19 §§ vissa smärre stilistiska ändringar.

I övrigt har hänvisningarna till särskilda paragrafer i jorddispo- sitionslagen i förslaget ändrats i överensstämmelse med den av lag- utskottet införda nyparagraferingen.

Hänvisande till vad ovan framhållits, föreslår utskottet, som i övrigt omfattar lagförslaget, att landstinget måtte antaga följande

-3-

L a n d s k a p s l a g
om jorddispositionsån i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Om låntagare.

1 §§

I 27 § landskapslagen den ..... 1959 om disposition av jord i landskapet Åland (/59) nämnda lån må beviljas i sagda landskapslag omförmälda låntagare i den ordning, som i denna landskapslag stadgas.

Då för avskiljande av visst område eller viss del av lägenhet erfordras samtycke av myndighet, kan i 1 mom. nämnda lån icke beviljas, förrän genom laga kraft vunnet utslag avgjorts, att området eller delen kan avskiljas till självständig lägenhet.

Ovannämnda landskapslag kallas i denna lag jorddispositionslagen.

2 §.

Därest kommun bedriver verksamhet, som främjar sådan ändamålsenlig användning av jorden, som i 1 § jorddispositionslagen avses, må kommunen beviljas lån för anskaffning av jord, förmåner och andelar, byggnader, lantbruksmaskiner och annat lantbrukslösöre, fiskerilösöre samt anordningar, behövlige för effektivisering av produktionen och för produkternas behandling, för planering och uppförande av erforderliga nya bostads-, ekonomie-, husdjurs- och uthusbyggnader samt för reparation och utvidgande ävensom grundreparationer av på lägenheten redan förefintliga dylika byggnader, liksom ock för utförande av torrlägnings-, jordförbättrings- och övriga grundförbättringsarbeten samt väg- och röjningsarbeten.

3 §.

Sådant bolag, andelslag och annat samfund, som kan anses hava förutsättningar för en ändamålsenlig användning av jorddispositions-kredit och som av landskapsstyrelsen godkänts såsom kredittagare, må ur jorddispositionsmedel beviljas lån för i 2 § nämnda ändamål,

4 §.

I 27 § 1 mom. 7 punkten jorddispositions-lagen nämnda beteslån må beviljas:

- 1) i sagda landskapslag avsedd kredittagare, som icke anses eljest kunna anlägga kulturbete på sin jord; och
- 2) förvaltningsorgan för i 13 § sagda lag avsedda samfälliga betesområden.

-4-

5 §.

Lån må utgivas åt person, som ingått besittningsavtal, på villkor, att lånet får läggas till lägenhetens eller områdets pris. På sådant villkor må dock ej givas för anskaffning av utsäde, gödningsämnen och lantbrukskalk avsedda lån, ej heller i 27 § 1 mom. 4 punkten jorddispositionslagen nämnda bostads- och tilläggs lån eller i 3 mom. i sagda paragraf avsett lån.

6 §.

Jordinköps- och syskonandelsslån må icke förutom av särskilda skäl beviljas, om lånet sökts för inköp av sådan lägenhet, viss del därav eller område, som antingen allena eller tillsammans med sökanden redan tillhörig jord skulle bilda ett ansenligt större område än vad i jorddispositionslagen avsedd odlingslägenhet kunde tilldelas.

7 §.

I 27 § 1 mom. 4 punkten jorddispositionslagen nämnda bostadslån må beviljas för uppförande av bostadsbyggnader, vilka med hänsyn till läge, planlösning samt teknisk konstruktion och inredning äro socialt samt i fråga om lantbrukslägenheter även i lantbrukshänseende ändamålsenliga och för vilka boendekostnaderna äro skäligen, till högst fyrtio procent av det godkända anskaffningsvärdet, och må lånet jämte med bättre förmånsrätt än detsamma intecknade lån uppgå till högst nittio procent av säkerhetens värde.

Beträffande storleken av och förmånsrätten för bostadslån, som skall beviljas för reparation och utvidgning av samt grundreparationer på bostadsbyggnad, skall tillämpas, vad i 1 mom. är sagt.

Åt kredittagare i svag ekonomisk ställning må utöver bostadslån, som beviljats för uppförande eller förnyelse av bostadsbyggnad, på av landskapsstyrelsen fastställda grunder beviljas i 63 § 3 mom. jorddispositionslagen avsett tilläggs lån till högst tio procent av det godkända anskaffningsvärdet, och må tilläggs lånet, bostadslånet och med bättre förmånsrätt än dessa intecknade lån uppgå till högst nittio procent av säkerhetens värde.

Golvytan för bostad i byggnad, som uppföres med tillhjälp av bostadslån, må uppgå till högst etthundra kvadratmeter. Golvytan för bostad i byggnad, som uppföres på odlingslägenhet eller därmed jämförbar lägenhet, må dock med beaktande av de krav lantbruket ställer uppgå till högst etthundratjugo och i byggnad, som uppföres på bostadsodlingslägenhet eller därmed jämförbar lägenhet, till högst etthundra kvadratmeter.

8 §.

Syskonandelsslån liksom ock jordinköpslån, som beviljats för inköp av lägenhet eller viss del därav, har ogulden köpeskillings rätt, och må lånet intecknas i lägenheten eller andelen utan ägarens hörande. Har hela köpeskillingen icke erlagts åt säljaren vid köpets avslutande, har hans panträtt för ogulden köpeskillning bättre förmånsrätt än sagda lån, och skall denna förmånsrätt fortbestå, såvida med stöd av ansökan, som anhängiggjorts medan sagda panträtt är i kraft, till säkerhet för säljarens köpeskillingsfordran inteckning fastställts uti ifrågavarande lägenhet eller andel.

Då jordinköps-, röjnings-, byggnads-, lösöre-, betes-, grundförbättrings-, elektrifierings-, väg-, bostads- eller tilläggs lån eller i 27 § 3 mom. jorddispositions lagen avsett, ur jorddispositionsmedel eller annorstädes erhållet lån beviljats ägare av visst område skall långgivaren sända avskrifter av köpebrev och skuldsedlar samt utdrag ur jordregistret till domhavanden i Ålands domsaga för anteckning i protokollet för inteckningsärenden till säkerhet för utbrytningsrätt samt lånets betalning. Då anteckningen införts, utgöra det vissa området och ränta på detsamma med förmånsrätt från anteckningsdagen, så länge och därav bildad lägenhet pant för betalning av lånet/som om ogulden köpeskillings panträtt är stadgat. Fastställes på grund av ansökan, som inlämnats under denna tid, till säkerhet för lånet inteckning i den lägenhet, som bildats av det vissa område, fortbestår långgivarens rätt. Långgivaren må för ägarens av visst område räkning och på dennes bekostnad låta avskilja det vissa området till självständig lägenhet och därå söka lagfart, och må inteckning fastställas i lägenheten utan ägarens hörande. Anteckning angående utbrytningsrätt må likväl icke göras, om dylik på grund av tidigare meddelande redan gjorts eller inteckning fastställts till säkerhet för utbrytningsrätten.

Vad beträffande i 27 § 3 mom. jorddispositions lagen avsett lån ytterligare bör iakttagas, för att ifråga om detsamma stadgandena ovan i 2 mom. skola kunna tillämpas, stadgas särskilt.

2 kap.

Om utbetalning av lån.

9 §.

Lån må utgivas antingen direkt ur landskapsmedel eller genom förmedling av kommunerna.

För i 1 mom. nämnd förmedling beviljar landskapsstyrelsen nödiga medel ur jorddispositionsanslaget såsom lån åt kommunerna.

10 §.

I skuldsedel, som uppgöres vid beviljande av lån ur jorddispositionsmedel i de fall, som avses i 2 § och 9 § 2 mom., skola bestämmelser intagas därom, att lånet före den för dess återbetalning överenskomna tiden må anses förfallet till betalning, därest lånemedlen använts i strid med stadgandena i denna landskapslag eller jorddispositionsmyndigheternas föreskrifter, samt att av lånemedlens förvaltning erhållen fördel och landskapet åsamkad förlust skola av kommunen ersättas landskapet.

11 §.

De medel, som utgivas åt kommun såsom i 2 § och 9 § 2 mom. avsedda lån, liksom ock på dylika lån influtna räntor skola förvaltas skilda från kommunens övriga medel. Dessa medel må icke användas för andra än i nämnda lagrum förutsatta ändamål och, försåvitt landskapsstyrelsen giver tillstånd därtill, till utgifter för medlens förvaltning.

12 §.

För förvaltningen av i 9 § 2 mom. nämnda lånemedel må åt kommun erläggas förvaltningsarvode ur jorddispositionsmedel enligt vad genom landskapsförordning stadgas.

13 §.

Har kommun för i denna landskapslag avsedd utlåning begagnat andra än ur jorddispositionsanslaget till låns erhållna medel, må åt kommunen erläggas räntegottgörelse ur jorddispositionsmedel enligt vad därom stadgas i landskapsförordning.

Till i 1 mom. nämnd räntegottgörelse lägges det för uppskovsåren influtna beloppet av den ränta, som skall erläggas för lån enligt denna landskapslag, för bostadslånens vidkommandedock blott för den tid uppskov beviljats även med räntebetalningen, för i 64 § 1 mom. jorddispositionslagen nämnda låns vidkommande för det i sagda lagrum avsedda året samt för de låns vidkommande, för vilka för sagda tid annuiteter eller avkortning och ränta icke erlægges, för den tid besittningsavtalet varar.

14 §.

Landskapsstyrelsen må på synnerliga skäl besluta, att av de lån, som kommun beviljat, högst den del, som motsvarar trettiofem procent av säkerhetens värde, faller på landskapets ansvar.

Vid beviljandet av röjnings-, bostads-, byggnads-, grundförbättrings-, elektrifierings- eller väglån uppskattas säkerheten i det i 1 mom. avsedda fallet till det värde, som säkerheten skall anses hava

-7-

efter det lånen använts för det avsedda ändamålet.

Genom landskapsförordning stadgas, på vilka villkor ansvarigheten för lån, vilket beviljats person, som ingått besittningsavtal, må övertagas av landskapet.

15 §.

Kolonisationsnämnd skall övervaka, att lånemedlen användas för vid lånets beviljande fastställt ändamål.

3 kap.

Om återbetalning och indrivning av lån.

16 §.

Angående återbetalning och indrivning av sådana i 27 § jorddispositionslagen avsedda lån, vilka kommun beviljat ur medel, som ur jorddispositionsanslaget ställts till kommunens disposition för utlåning, är gällande, vad i 63-67 §§ sagda landskapslag är stadgat.

Då låntagare avkortar sitt lån, anses vid avräkning mellan landskapet och kommunen den del av lånet, som står på landskapets ansvar, först hava erlagts. Likväl anses i det fall, att den till säkerhet för lånet ställda egendomen försäljes i exekutiv väg, att med det belopp av auktionspriset, som användes för betalning av lånet, den på kommunens ansvar fallande delen av lånet först avkortas och därefter den på landskapets ansvar fallande del, som genom de av låntagaren erlagda avkortningarna icke blivit erlagd. Har låntagare beviljats flera lån genom förmedling av viss kommun, behandlas lånen vid ovannämnda avräkning som om de hade beviljats såsom ett enda lån.

17 §.

Kommun enligt 9 § beviljat lån skall återbetalas till landskapet i den mån låntagarna i enlighet med lånevillkoren böra återbetala sin skuld till kommunen, varförutom av låntagarna härutöver erlagda avkortningar omedelbart böra erläggas till landskapet.

Då gäldenär beviljas uppskov med erläggandet av annuiteter eller avkortning eller ränta på bostadslån eller av båda eller befriats från erläggandet av en del av lånebeloppet, erhåller kommun motsvarande lättnad vid återbetalningen av dess lån till landskapet. Har befrielse beviljats gäldenär för sådant låns vidkommande, som beviljats ur andra medel än jorddispositionsmedel, erlägges ur i landskapets ordinarie inkomst- och utgiftsstat härför anvisade medel till kommunen ett belopp, motsvarande den ränta och den del av lånet, som på grund av befrielsen skall lämnas oindriven hos gäldenären.

18 §.

Beträffande återbetalningen till landskapet av sådant åt kommun beviljat lån, som avses i 2 §, liksom ock av lån, som enligt 3 § beviljats bolag, andelslag och annat samfund, samt övriga lånevillkor, besluter landskapsstyrelsen.

4 kap.

Särskilda stadganden.

19 §.

I de förbindelser, vilka givas beträffande lån, som beviljas i denna landskapslag avsedda låntagare, må upptagas villkor, som, vid äventyr av lånets uppsägning och åläggande att betala i lånevillkoren möjligen avtalad straffränta, skola under lånetiden lända till efterrättelse och som beröra lägenhets eller områdes skötsel och bruk, därpå befintliga byggnaders underhåll och försäkring, försäljning och avverkning av skog, användning av lån och tryggande av dess återbetalning samt villkoren för överlåtelse, utarrendering eller delning av lägenhet. I låneförbindelserna må även intagas andra nödigbefunna villkor.

20 §.

Landskapsstyrelsen må, då det befinnes ändamålsenligt, besluta att lån enligt denna landskapslag skall utgivas genom förmedling av i landskapet verksam under offentlig tillsyn stående penninginrättning. I sådant fall skall för sådan penninginrättning gälla vad i denna landskapslag stadgas om kommun och dess skyldigheter och rättigheter.

21 §.

Högsta ledningen av och tillsynen över denna landskapslags verkställighet tillkommer landskapsstyrelsen.

22 §.

Såframt av denna landskapslag icke annat följer, lände i tillämpliga delar till efterrättelse, vad i jorddispositionslagen är stadgat.

23 §.

Såframt icke annorlunda är stadgat, erläggas kostnaderna för verkställigheten av denna landskapslag ur landskapsmedel.

24 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna landskapslag utfärdas genom landskapsförordning.

25 §.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 januari 1959.

Mariehamn den 5 december 1958.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Valter Nordas
Valter Nordas.

Curt Carlsson
Curt Carlsson.

Närvarande i utskottet: ordföranden Valter Nordas, viceordföranden John Johansson och ledamöterna Viktor Arvidsson, Paul Blomqvist samt Harry Lindfors.